

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Să ne ajutăm singuri

(+). Vlădicia greu încercată a Maramureșului nostru român unit slujește, mai nou, cu o nouă pildă ce poate și trebuie să fie îndreptar și celorlalte eparhii ce avem. Cel din urmă Buletin al ei (V—1938) aduce adevărul hotărârea mai înaltă de a se face în toate parohiile și filiile din dieceza, într'un răstimp bine fixat, o nouă colecție, și încă pentru lipsurile de ordin general ale propriei eparhii.

Pasul acesta e pe cât de nou, pe atât de binevenit. Obolul colectat până acum trecea, precum se știe, la Agru, respectiv avea menirea să fie o contribuție la realizarea gândului misionar al Sf. Părinte dela Roma. Și iarăși se știe că păstorii Preașf. Alexandru Rusu au dăruit cu mână largă și pentru năpăstuiții Basarabiei când a fost nevoie de mila lor. Numai cât: Omnis caritas bene ordinata incipit a semetipso. Și acum trebuie să vadă că cei dintâi, cari sunt avizați la ajutor în mizeriile ce s'au abătut și se abat asupra Maramureșului unit sunt tocmai ei, cei din eparhia de Nord, și îndeosebi moroșenii. În aceeași vreme însă au căutat să mai facă o constatare: în starea materială mai mult decât precară în care se află, cu greu pot face față asalturilor alimentate de fonduri bănești nesecate ca cele ale mitropoliei bucovinene.

Soluția sugerată de cea mai calmă și mai creștinească judecată nici că putea fi alta decât cea de mai sus: Ajută-te singur! Pentru că primejdia-i aproape și e sigură. Iar ajutorul fratresc e mai departe și îndolnic. Asta de multeori din motive de înțeles: Nimenea nu-ți simte durerea cum și-o simți tu însuși și fiecare își are greutățile proprii, cari nu odată impun rezerve dărnice. Cum știm că se întâmplă chiar și între cei mai ideali frați.

Biserica noastră, în ce-i privește lipsurile materiale, nu poate călădi exclusiv nici pe slabele resurse de cari dispune, nici pe bugetul, respectiv fondurile secrete ale statului. Aci alții au întărit-o, cu titlu de monopol. Nouă ne rămâne deschisă o singură cale spre creștere și consolidare: spiritul de jertfă al credincioșilor. Acesta trebuie să l' dezvoltăm negreșit, preoții premergând și aici cu pilda, fiindcă mai ales pe acest tărîm, vorba, oricât ar fi ea de mdestrită, nu ajunge. În jertfelnicie trebuie să fim una păstori și păstoriți. Conștiința datorinței de a jertfi cu toții dintr'al nostru pentru scopuri spirituale trebuie cultivată metodic și constant. Asta abstrăgând dela considerente estetice, chiar și numai din motive de prevedere: Ziua de mâine să poate să fie mai rea ca cea de azi. Și atunci ce se va alege de surmele obișnuite să trăiască din mând care le ploua de sus fără să fie avut ele ceva parte în producerea bunului din care se înfruptau, de care se desfătau și cu care se mândreau?

Problema e însemnată și merită să i-se deie toată atenția. Păstorii sufletești, vrednici de acest nume, e cu neputință să n'aducă fiii lor întru Domnul la convingerea că prețul unei cutii de chibrite nu-i o sumă care să nu poată fi jertfită an de an și suflet de suflet de către enoriași pentru susținerea cauzei lui Hristos și a Bisericii în eparhia de care se țin dânsii. Firește că nu-i de tot ușor acest lucru, mai ales la început. Dar precotul pentru ce-i în parohie, dacă într'o mișcare de importanță vitală ca aceasta s'ar dovedi păcătoș de incapabil?

Religia în școlile secundare

— Un cuvânt creștin în fața unei modificări de program analitic —
de Octavian Popa

Se proiectează modificarea programei analitice a școlilor secundare. E reclamată această modificare de constatarea, că acum e prea îngreunată și în urmare e prea obositoare pentru elevi. Se plâng elevii, se plâng părinții, se plâng doctorii, că se pun prea mari sarcini pe umerii elevilor. Și la unele materii e așa. Prin urmare se cere o îndreptare a acestei stări. E reclamată modificarea programei și de Străjerie, care reclamă pe seama sa o zi liberă, ziua de Joi în fiecare săptămână.

Vom avea deci o nouă programă analitică cu începutul anului școlar. Se vor face schimbări, se va recurge la reduceri de materie și de ore. Și par'că vad, că iar se va pune în discuție soarta religiei, reducându-i-se orele și punându-o în stare de inferioritate față de celelalte obiecte de învățământ. Și până acum, de câteori a fost vreo modificare, religia a fost cea care a trebuit să sufere.

Azi stăm cât se poate de rău în licee și școli normale și de tot rău în cele profesionale.

În licee clasele superioare au numai câte o singură oră de religie pe săptămână. Și elevii sunt în etatea când cetesc atâtea cărți cari se bat în capete cu religia și morala și când capetele lor sunt pline de idei și curente subversive. Ce poate face profesorul în o singură oră, care și ea se pierde cu unele sărbători, cu serbări și suspendări de cursuri și de ore? Ar trebui să i-se dea prilej profesorului de religie, ca să poată discuta cu elevii săi în afară de materia programei, stăruiind asupra diferitelor curente și idei și asupra lecturilor particulare. Mai cu seamă că adesea trebuie să pună la punct și unele afirmații ale profesorilor de alte materii, cari — conștient, sau inconștient, nu împoartă — predau unele teorii și ipoteze drept rezultate pe deplin lămurite ale cercetărilor științifice și de multeori împulază mintea elevilor cu minciuni istorice și alte neadevăruri.

La școlile normale stăm mai rău, având începând cu clasa a III-a, numai câte o singură oră pe săptămână. Și să nu se uite, că e vorba de creșterea viitorilor învățători, cari vor fi educatorii generațiilor viitoare. Cu ce bagaj de cunoștințe religioase și morale pleacă la catedrele școlilor primare viitorii învățători?

E adevărat, că la școlile normale avem o oră de educație religioasă Sâmbăta după amiaza cu toate clasele laolaltă. Dar chiar pentru că e cu toate clasele laolaltă, nu se pot ajunge rezultate mai de seamă, că are înaintea sa elevi de clasa I-a până în a VIII-a. Dacă ar avea o oră deosebită cu ultimele două clase, ar fi alt-

ceva. Alte chestiuni ar putea fi desbătute și în altă formă.

La școlile profesionale de băieți și de fete religia e aproape inexistentă. Cu ce bagaj religios-moral ies în viață elevii acestor școli? Și, Doamne, multe ispite, multe idei subversive și multe apucături rele se vor îndrepta contra lor. Și ei sunt fără arme, fără putere de rezistență, fără mijloace de discernământ.

E adevărat, că în cadrele Străjeriei ni-s'au rezervat câteva minute pentru a medita asupra unui text biblic. E bine și frumos, dar aceasta ar putea ajuta la ce se face în școală, nu poate însă suplini lipsa din școală.

Lipsa din școală trebuie înlăturată prin darea posibilității, ca să se ia temeinic materia de religie și morală creștină. Cu morala filozofică nu vom forma caractere religioase și morale. Va trebui să se dea cel puțin două ore de religie pe săptămână și bine ar fi dacă pentru clasele VII și VIII s'ar prevedea o oră pentru discuții. Mult bine ar putea aduce o astfel de oră, multe chestiuni ar putea fi clarificate, nedumeriri ar putea fi înlăturate.

Ni-se vorbește într'una de o eră de prefaceri. Și era timpul să se întâmple o prefacere a sufletului românesc. Prea am fost otrăviți de politicianism. Dar să nu se uite, că aceasta prefacere nu se poate ajunge, dacă nu înarmăm aceste suflete cu învățătura și cu morala lui Hristos. Să nu rămânem numai la forme externe. Să nu ne mulțumim numai cu fraze frumoase. Să ne înținem în Hristos, să ne întărim cu poruncile legii lui Hristos, să formăm caractere tari, puternice, gata de luptă cu porțile iadului.

În acest scop să se dea religiei locul ce i-se cuvine, în toate școlile, iar morala creștină să stăpânească în toată viața noastră publică și particulară.

Acum când în fruntea guvernului avem pe patriarhul Bisericii ortodoxe și în fruntea școlilor avem un episcop luminat, avem toată îndreptățirea să sperăm o îmbunătățire în situația învățământului religios.

Optsprezece mii sfinte liturghii.

Înainte de a pleca la congresul euharistic internațional care s'a ținut între 25 și 29 Maiu, a. crt., la Budapesta, Eminența Sa Cardinalul Verdler, arhiepiscopul Parisului, a dat un interview corespondentului din Paris al ziarului „U. N.". Ziaristul curios să știe — între altele — câte liturghii a săvârșit Cardinalul în cursul vieții sale preoțești, ilustrul prelat i-a dat răspunsul următor:

„Dat fiind că în timpul celor aproape 50

ani de preoție în fiecare zi, lăsată de Dumnezeu, am slujit sf. liturghie, iar în noaptea de Crăciun a fiecărui an — conform ritului latin — am săvârșit trei sf. liturghii, ușor se poate deduce că până acum am avut fericirea să ofer pe Mielul lui Dumnezeu, la sfântul altar, mai bine de optsprezece mil de ori”.

În legătură cu aceasta, dacă-i adevărat — cum credem că este — ceea ce susține venerabilul Beda: „Preotul care omite, fără cauză binecuvântată, celebrarea sfintei liturghii privează, într-un cânt în putință, Preasfânta Treime de slavă, îngerii de veselie, păcătoșii de iertare, dreptii de ajutor, sufletele din purgator de răcorire, Biserica de un beneficiu iar pe sine însuși de o medicină minunată” — ușor ne putem închipui că Arhiepiscopul Parisului, cu cele optsprezece mil liturghii de până acum, cât de multă slavă a procurat Preasfintei Treimi, câtă veselie îngerilor... cât de mult har ceresc a obținut pentru sine, pentru fiii săi sufletești, pentru Biserica, Neamul și Patria sa.

Am fi fericiți să știm dacă în Biserica noastră română unită se află de prezent vre-un preot cu atâtea liturghii celebrate. La tot cazul, fiindcă slujirea tot mai deasă a sfintei liturghii — uneori zilnică — la preoțimea noastră se lăfăște din zi în zi, cu bucurie și încredere zicem: Dă Doamne, Bisericii și Neamului nostru, cât mai mulți preoți cari să albă — dacă nu mai multe — cel puțin atâtea sf. liturghii slujite câte are până acum strălucitul ierarh al Franței. — Preot *Leon I. Sârbu*

Răspuns regal. De serbarea restaurației I. P. S. pâr. *Mitropolit Alexandru* a omagiat călduros Suveranul Țării. La telegrama trimisă s'a primit dela Palatul Regal răspunsul:

I. P. S. S. Mitrop. ALEXANDRU

Blaș

Pentru caldele și credincioasele urări transmise în numele eparhiei Vă trimit cele mai sincere mulțumiri.

CAROL R.

Demascarea unor campanii

Mi-se atrage atențiunea, că de o vreme încoace organul eparhiei dela Arad iarăș mă atacă mereu. Nu mă supără de loc acele atacuri. De 22 ani, de când părăsind parohia Vulcan, am venit în părțile Aradului, apoi la Lugoj, m'am obișnuit cu acest tratament din partea lor, deși nu l-am meritat cu nimic, fiindcă eu niciodată nu am atăcat ortodoxia. Am apărut, dacă a fost nevoie, Biserica mea în contra atacurilor. Dar dacă la 1917 am cutezat să scot și eu o gazetă săptămânală la Arad, cu învățătură creștinească pentru popor — și poporul ortodox de atunci mi-a dovedit, cât era de necesară! — nu am meritat ca să fiu atăcat, cum am fost atăcat, din partea regretatului Ciorogariu, pe atunci redactor al organului eparhial din Arad, curând ajuns apoi succesorul Mangra la Oradea! Și dacă acum mi se impută, că aș fi scris despre Ciorogariu că „mințește”, este o greșală. N'am spus nimic despre Ciorogariu; am spus, că ce s'a publicat în „*Biserica și Școala*”, e „*minciună și ură*” dela început până la capăt.

Când, în primii ani după realizarea idealului național, Biserica noastră a ajuns în focul neodihniiților din toate părțile și am început la Lugoj, apoi la București, modesta noastră acțiune de presă, la Arad s'au tipărit broșuri pline de otravă, cari vizau direct dieceza Lugojului. „*Biserica și Școala*” ajunsese în mâini mai moderate, regretații episcopi Ignatie Pop și Grigore Comșa erau oameni cari nu agreau vrăjbele confesionale, mai ales după ce au văzut cum a ieșit treaba cu defecționarea dela Izvin, când ni-se trâmbișase „*începutul sfârșitului*”. Numai de pe la congresele eparhiale îmi aducea știrea un deputat din Lugoj, că mă tot pomenesc arădanii.

Între timp, gazeta dela Arad a ajuns în redactarea aceluia personaj, care e cel mai tipic reprezentant al bizantinismului la Români. Ura, lipsa de obiectivitate și de simț creștinesc în tot ce tratează el în legătură cu uniții

— dovadă felul absolut imposibil, cum scrie despre generosul episcop Samuil Vulcan, este un simptom de adreptul patologic. Și fiindcă e cunoscut ca atare, se recurge de adreptul ei, când e vorba de ceva la ce nu se pretează alt obraz.

În anul 1928, la înverșunatele discuții în jurul Legii Cultelor, ne-am trezit cu regretatul Bogdan-Duică, pe atunci deputat de Caraș, după ce îl înșiră pe toți aceia, pe cari îi credea propagandiștii catolici (Ion Bălan, Ciplea, Malaiu...) iese cu 2 scrisori pe cari eu le-am scos la Ticvanlu în interesul unei noi delimitări a parohiei Jitin, căreia faimosul ordin al ministrului Goldiș în anul 1927 nu-i dădea salariul motivul că nu are 300 suflete. În scrisorile chestie eu dădeam, în mod strict particulare, instrucțiuni cu privire la o măsură provizorie ce părea necesară, dar care nici nu s'a realizat fiindcă între timp s'a schimbat regimul. După B. Duică a luat loc la Tribunalul Cluj, care după ce — spre marea plăciseală a Senatului — a spus tot ce scrisese în broșura „*Episcopism și Ortodoxism în Ardeal*”, a insistat el asupra acelor scrisori ca „*metode de propagandă*”. P. S. Episcopul nostru de atunci, Niculescu a dat replica cuvenită, senatorii și-au văzut de treabă, iar când mai târziu l-am văzut pe B. Duică, acela mi-a spus răsând: lasă rînte, nu o lua în serios!

Și iată acum, în legătură cu Pecica, „*Biserica și Școala*” din Arad, ca să ne dovedească noi de metode incorecte, vine iarăși cu scrisorile din chestie.

Ei bine, dacă e vorba, *bucuros stăm la vorbă pe chestia de metode, în fața oricărui juriu de onoare.* Dar să stea și adversarii și sări. Și vom lămurii chestia cu cele 2 scrisori. Dar mai întâiu să ne spună partea adversarilor: ce morală e aceea, a sustrage *scrisorile particulare* ale cuiva și a le da în publicitate, fără autorizarea celor în drept? Prin ce se dovedește asta de operațiile din codrul mare? Întrebarea aceasta se putea merge chiar Consiliul de război, dar l-am lăsat în pace Domnului!

Foia „Unirii”

Din suferințele Alcazarului

Mărturisirea Generalului Moscardo

Generalul *Moscardo*, eroul dela Alcazar, era anunțat să ia cuvânt la Congresul Euharistic XXXIV. În ultimul moment însă, datorită față de patrie l-a împiedecat să plece. Discursul lui trimis înainte, a fost dat publicității. În el se face o splendidă mărturisire de credință, izvorită din sentimentele acelora, cari în focul luptei pentru Hristos și-au îmbogățit această comoară. Insistândca specialist asupra importanței ce a avut apărarea Alcazarului și asupra suferințelor îndurate în decursul asediului, viteazul general spune următoarele:

„Din punct de vedere religios, apărarea și salvarea Alcazarului e cea mai perfectă dovadă de ajutorul lui Dumnezeu, care și de data aceasta s'a arătat în toată măreția ei. O serie întreagă de împrejurări a contribuit la menținerea puterii noastre de rezistență. Am găsit o magazie de bucate în imediata apropiere a edificiului. Am constatat apoi că rezervoarele de apă ale Alcazarului în realitate erau de zece ori mai mari decât cum fusese planul original la construirea cetății și că puternicele rezervoare erau pline de cea mai bună apă de băut. Faptul că sub durata asediului, pe lângă atât de dureros simțita lipsă a igienei necesare și a curățeniei, nu a izbucnit nici o epidemie, că nici unul dintre cei 500 de răniți ai noștri nu s'a infectat, cu toate că operațiile și amputările de mulțori s'au făcut în condiții îngrozitoare, mai departe faptul că în mijlocul focului de artilerie și al neîncetatului bombardament, cu

toate că au fost trei grozave explozii de mine, cele 553 femei și copii au rămas nevătămați, apoi — nu în ultimul rând — faptul că voia noastră neînfrântă de a rezista până la extrem creștea în aceeași măsură în care ura marxistă distrugea bastioanele și zidurile ce se înălțau spre cer ale Alcazarului, — toate acestea au făcut ca să se oțelească credința, să se întărească sufletele camarazilor noștri. Dar în definitiv, această potențată forță a voinții nu o puteam mulțumi, decât darului lui Dumnezeu și intervenției Preacuratei Fecioare din Alcazar. Din adâncul inimei și sufletului nostru, ne rugăm Ei. Și dacă bombele și granaturile au și distrus zidurile milenare ale uriașei cetăți, totuși nu au putut distruge credința noastră ce se înalță spre cer.

Între multele lucruri trebuincioase, la cari au avut să renunțe apărătorii Alcazarului din primele zile ale asediului, *mai dureros am simțit lipsa Preasfintei Euharistii.* Cel Atotputernic a aflat de bine, ca nici un părinte sufletească să nu fie între noi, care să ne poată mângâia sufletește și să fi putut împărtași pe cei grav răniți și muribunzi. Tabernaculul capelei a fost gol, dar nesfârșitul dar al lui Dumnezeu ne-a dat putere ca în lipsa Preasfintei Pâini, noi să fim unul altuia spre mângâiere sufletească, să ne întărim. *Cu deosebire trei camarazi* au fost mai zeloși în faptele generoase ale dragostei de aproapele, ale mângâierii sufletești. Ne părea chiar că acești trei camarazi, deși nici unul nu făcea parte din tagma clericală, înlocuiesc pe păstorii sufletești în mijlocul nostru. Anume, îndată după începerea asediului, supe-

rioara surorilor de caritate din Alcazar, îngrijită că o eventuală intrare a hoardelor marxiste ar însemna profanarea capelei, a luat la sine Trupul Domnului și a împărțit Sfânta Euharistie cu câteva surori. *Atunci s'au împărțit de două ori Euharistia și acești trei camarazi, încât în vremea condiții părea că sfinții vii petrec în locul nostru.* Chivotul capelei noastre era gol, trist, dar pentru noi era o consolare. Conștințăm că acești camarazi și surorile de caritate dau consolare sufletească din darul Preasfintei Taine, în ceasurile celei mai grele încercări.

Imposibilitatea de a se avea sf. Liturghie am căutat să o înlocuim cu alte fapte bune. Ne rugam, făceam devoțiuni, spunem împreună litania Preasfintei Inimi a lui Iisus niciodată nu am neglijat să ne rugăm împreună Rozarul. Toate acestea însemnau o nesopă mângâiere pentru noi, ne-au întărit în încrederea, că va suna odată ceasul eliberării. Și rîitul înalt care stăpânea între noi, simțul patriotic, care se găsea în noi toți la fel, au făcut ca fără un vaiet, fără plângere să suportăm ricolul permanent și privațiunile ce adesea erau insuportabile. Avioanele dușmane îndreptate zi de zi atacuri aeriene asupra Alcazarului. Cu mai diferite bombe explozibile, bombe heterogene, mine, alături de acestea se aruncă bombe de benzină cu fitiluri, ca și prin aceasta să ne cauzeze pericol de foc. Și artileria de manul opera în măsură tot mai mare, îndreptând câte odată atacuri de 24 ore asupra noastră. Noaptea cetatea era iluminată cu reflectoare orbitoare și întreagă construcția era, așa zicând în permanent pericol de foc. Între timp

Și până atunci, vom da noi în vileag unele lucruri, cari arată metoadele lată-le:

Cu dt. 14 Febr, 1933 primesc dela un preot al nostru următoarea scrisoare:

Reverendissime, — Scriu iarăși rar, dar totuși scriu. De data asta însă cred, că Vă privește personal, atât pe Revss. D-Voastre cât și pe mine.

Ca să nu Vă țin atențiunea prea mult încordată, Vă spun momentan despre ce e vorba, apoi voiu expune amănuntele.

Este vorba despre cele 2 epistole faimoase, scrise de Rev. D-Voastre în chestia Jitinului, cari la timpul său făcură atâta vâlvă. Păr. P. se oferă a ni-le pune la dispoziție și a servi și alte date relativ la înființarea parohiei ortodoxe din . . . , și încă fără nici un contra-serviciu.

Acum să Vă expun afacerea dela început.

În dimineața zilei de 13 Febr. a. c., păr. P. B. a plecat cu trăsura din . . . la . . . În drum i-s'a stricat trăsura și a trimis-o la mine cerându-o pe a mea ca să mergă mai departe. I-am dat-o. Seara când s'a reintors, a venit și dânsul la mine, cam pe la ora 6-7 și a stat până la 12 noaptea. Și după multe altele începe: »Cu dor'am dorit să ne întâlnim. Am trăit și bine și rău. Rău mai mult din intransigența ta catolică, pentru că nici unul dintre preoții uniți, câți au fost aici, nu mi-au luat atâtea suflete câte mi-ai luat tu. Nimeni nu mi-a luat 38 suflete, dar mi-ai luat tu. Cu toate astea am venit la tine în casa ta ca să-ți dau satisfacție pentru un mare rău și o mare nedreptate ce ți-am făcut și cu care te-am compromis în fața superiorilor tăi bisericești. Am 51 ani, sunt bătrân. Am 2 copii. Nedreptate ce ți-am făcut, mă apasă și conștiința mă muștră. — Ascultă, îmi zice. Știi tu despre cele 2 epistole trimise ție de canonicul Brinzeu și despre cari s'a spus că tu din imprudență le-ai pierdut? — Am răspuns: știu, dar foarte puțin. Știu, că mi-s'a reproșat pentru ele, eu m'am desvinovățit, dar nu știu dacă mi-s'a crezut.

— Ascultă, cum e treaba. Factorul poștal din . . . din greșală a adus la mine, cu poșta mea, acea epistolă. Eu nu eram acasă. Soția a desfăcut epistola și abia atunci a observat că această epistolă ți-a sunat ție. A ascuns 5 zile epistola, tot frământându-se ce să facă: să ți-o trimită ori ba? temându-se că dacă ți-o trimite, o vei improcesua; și abia după 5 zile, cu mare greu, mi-a destăinuit mie faptul și mi-a predat epistolele: una adresată ție și una lui Bejan. Le-am luat la mine și când în asei an era adunarea învățătorilor la cerc cultural în . . . am aranjat și noi preoții ortodocși un cerc cultural, când apoi s'au produs unele incidente între uniți și neuniți. Eu atunci am pierdut acele epistole din buzunarul pardesiului și le-a găsit R. F. (ortodox) și 2 uniți. R. F. mi-le a predat, iar eu imediat m'am dus la

primărie și am dresat proces verbal despre acel fapt și în care am introdus că acele epistole dela tine au căzut și de atunci și până acum toată lumea așa știe că tu le-ai pierdut. Vreau să-ți dau satisfacția cuvenită. Merg cu tine la Lugoj la Preasfințitul, unde are să fie de față și canonicul Brinzeu și le spun toate acestea. *Ba mai dau și alte date*, cari li vor folosi mult vlădicului. Nu cer nimic decât ca tu să plătești trenul cl. II tour-retour până la Lugoj, Arad și înapoi, și eu aduc cele 2 epistole dela Ciuhandu, la care se găesc astăzi și vreau să fie nimicite în fața voastră...

Reverendissime, binevoști a aprofunda acestea și dacă le aflați de ceva folos... să-mi comunicați ziua când putem fi primiți... Tot ce a declarat popa P. a auzit și soția mea, care era suferindă în pat.

Am scris tot azi o epistolă aproape la fel și Excelenței Sale, prezintându-i și o copie dintr'un raport al notariatului, care recercat de către Prefectură a raportat la 5 Ian, 1929 că în Ticvanii sunt 214 suflete ort. Deci nu 600 cum aveau ei certificate prin Minister... Etc. — Cu profundă stimă ss. N. N.

Că ce i-s'a răspuns dela Curte, nu se ține de noi. Eu știu că am răspuns: mulțumesc pentru cele comunicate, afacerea mă interesează foarte puțin, totuși își are laturea ei picantă. Să vină. În ziua de 28 Martie au fost cei doi preoți la Lugoj Preasfințitul nu i-a primit, am stat de vorbă eu cu ei. A 2 a zi a plecat: unul spre casă, celalalt la Arad (după ce fusese pe la Caransebeș) să aducă scrisorile. În loc de scrisori, m'am trezit cu următoarea telegramă: Canonic Brinzeu Lugoj. Fr. Timișoara 2760, 7⁰⁰, 8³⁰. Nu-i acasă Arad = Preotul.

Informându-mă am aflat, că în z'ua respectivă Ciuhandu fusese la Arad. Ce? Cum s'a întâmplat între ei? nu m'am mai interesat, nici pe preotul meu nu l-am pus să afle ceva.

Să mi-o spună acum onorații cititori, ce a fost? O farsă proastă? O încercare de șantaj sau de cursă? Impotmolirea unei reparări din partea omului muștrat de conștiință? Puțin importă. Am relatat faptele.

Și acum să ne atace pe noi, pe chestia metoadelor, ceice operează cu scrisori furate, mergând până la rolul de cloclii; ceice terorizează așa cum terorizează pe al noștri la Pecica; cei ce... dar nu voiu continua. Sunt sigur că Episcopia Aradului nu e de acord cu asemenea,

machinațiuni, însuși clerul ortodox e scârbit. Chiar azi îmi spune unul dintre ei că rugându-l pe Ciuhandu să înceteze, acesta l-a răspuns: »Atac pe uniți, pentru că m'au trântit la Beluș!« — A fi fost trântit la Beluș, dacă e adevărat, poate fi o nenorocire, dar nu e rușine; rușine e să verifici ulterior, că drept au judecat profesorii dela Beluș!...

Dr. Nicolae Brinzeu

Expozițiile Liceelor de Fete din Blaj. În zilele 12—13 Iunie crt. Blajul și streinii cari s'au abătut pe aci, au fost foarte plăcut surprinși de *Expoziția de fine de an a Liceelor de fete din Blaj*. A fost un prilej grăitor de a putea constata munca efectivă la dexteritate și materii de învățământ practic, desfășurată în cursul anului școlar, ce se termină.

I. Liceul român unit de fete a împodobit o sală mare. Material selecționat cu precizie: desemn și lucrul de mână, executate după programa analitică de elevele Liceului. Nu a fost expus nimic de prisos ce ar împiedeca judecata obiectivă a lucrurilor. Gust și îndemănare, pricepere și rafinament în sortarea și aranjarea obiectelor expuse.

La lucrul de mână, banalitățile obișnuite cu astfel de prilejuri lipsesc aproape cu totul.

Se remarcă în special „grupul Piticilor” îmbrăcați în rufărie de copii mici executate de cl. I-a. Păpușile bucuroase de hănițele noi, se veselesc la o sindrofie, în un colț luminos al sălii. Publicul a admirat cu plăcere acest grup. În altă parte a sălii sunt expuse o serie de bluze cu motive românești, lucrate frumos și cu gust de elevele din cl. II-a. Clasa III-a liceală expune rufărie de pat, executată cu precizie. Clasa IV-a, excelează cu broderii aplicate pe cămeșile de noapte, croite și cusute de ele, și cu o serie de jerseuri colorate, împletite cu fel și fel de modele. Clasa V-a prezintă minunate fețe de masă, lucrate cu motive naționale. Se distinge prin seriozitatea migăloasă a unui lucru scump, o admirabilă față de masă cu accesoriu, brodate, la care au lucrat

găurit mine, a căror efect zdrobitor nu se putea para prin contramine, fiindcă noi, durere, nu dispuneam de uneltele necesare la găurirea contraminelor. Viața noastră era în permanent pericol din cauza ploii de benzină ce venea asupra noastră ca furtuna, a focului ce curgea, a bombelor de gaz și a focului de artilerie, pe care ici-colo îl schimbă focul de mitraliere. Se arăta și o serioasă lipsă de alimente. Spre noroc, magazia de bucate ne-a rămas accesibilă sub durată întregului asediu, încolo trăiam din carnea cailor și cătărilor companiei academicienilor. Cel mai mare noroc al nostru a fost, că în rezervoare ne-a stat la dispoziție apă suficientă. Totuși, din prima zi am început să dăm apă în porțiuni, așa că de măsuri igienice nici vorbă nu putea fi. Trupa de apărare a fost istovită și pe urma suferințelor sufletești. Cu deosebire aceia sufereau mult, cărora le-au rămas ai lor afară de zidurile Alcazarului. Nu aveau nici o știre despre situația frontului, am fost cu totul izolați de lumea dinafară, inelul asediatorilor se strângea zi de zi tot mai mult în jurul nostru. În clipele libere singura petrecere de vreme ne era că ne puneam întrebarea: oare când vine armata liberatoare? Oare sosește la timp?

Intr'o zi apoi — la 11 Sept. — după un asediu de peste 50 zile, a urmat clipa ce ne-a adus cea mai mare bucurie. Ce mare ne-a fost însă durerea că și această bucurie a fost urmată de o deziluzie. Anume, după ce guvernul roșu a fost nevoit să recunoască, că cu armele nu poate cuceri Alcazarul, a recurs la o spucătură șireată. A trimis la noi un delegat ca să discute predarea cetății. Nici nu trebuie să o

spun că oferta a fost respinsă cu unanimitate, dar eu am cerut, prin delegatul roșilor, să ne trimită un preot. Spre surprinderea noastră, guvernul roșu a împlinit această dorință a noastră și de fapt a trimis un preot în Alcazar, dar nu ca să rămână între noi, ci ca cu influența lui spirituală să încerce a ne îndupleca la predarea cetății. A și făcut-o. Preotul trimis a încercat să mă influențeze în punctul cel mai vulnerabil: a ridicat cuvânt în interesul femeilor și al copiilor, a căror viață era periclitată. Totuși nu am predat cetatea, a eșuat și această încercare. Noi însă, asediații, am făcut uz de această ocaziune și l-am înduplecat pe preot să ne facă parte de darul lui Dumnezeu și de sfințele taine. Preotul de fapt ne-a împlinit cererea. *Ne-a făcut liturghie, ne-a spovedit, ne-a cuminecat*. Altarul, pe care l-am împodobit cu cuiorile Spaniei naționaliste (roșu-portocaliu și galben), l am ridicat într'un colț din pivnița Alcazarului. Pe acest mic altar făcut la repezeală s'a ridicat în frumusețe-i glorioasă, *statua Precuratel*. Și ca în vechime, *s'au repeșit scenele din catacombe*, în mijlocul secolului XX.

Pericolul creștea dintr'o clipă în alta. Abia la câteva ceasuri după sf. liturghie a urmat explozia distrugătoare a unei mine groznică, care abia ca prin minune nu a pecetluit soarta Alcazarului. Noi am fost avertizați de clipa în care va urma explozia, dar, pe cât se putea, am ținut-o în secret înaintea camarazilor, cu deosebire a femeilor și copiilor. *Sub s. liturghie ne-am apropiat de s. Împărtașanie ca și când cu toții am primi ultimele sacramente. Toți s'au cuminecat*. După cuminecare am făcut pro-

cestune. Aproape întreagă garda a luat parte la procesiune, mergând înainte preotul, ca să ducă rănitor și bolnavilor trupul Domnului, sub chipul pâinii. Și a răsunat cântarea, imnul euharistic spaniol, care totdeauna se aude, cu ocaziunea congreselor euharistice internaționale: »Mărire Preasfintei Inimi a lui Isus, Mărire Regelui Hristos...« Oarecândva așa se ruga Spania întreagă, iar acum a răsunat această rugăciune în catacombele din cazamatele Alcazarului.

Luptele glorioase ale trupelor noastre din Africa au intrat deja în istorie. Pornind din Sevilla, au secerat triumf după triumf. Au înfrânt rezistența marxiștilor, deși față de puterile împătrite ale aceloră, au trebuit să treacă prin lupte aproape supraomenești. Totuși, după luptă grea, trupele noastre glorioase triumfează asupra dușmanului. Era evident că Alcazarul din Toledo, despre a bării ocupare nu odată s'au publicat știri în presa mondială, ba și prin radio, a rămas o fortăreață pe care nu o pot lua. În zilele din urmă, când armata eliberatoare nu era decât la câțiva kilometri de Toledo, și-au înzecit sforțările. Au încercat totul, au căutat să forțeze predarea cetății, cu toate mijloacele, cu armele grozave ale exploziunii. Dar pe cel mai înalt bastion al Alcazarului, a fluturat mereu stindardul național spaniol, și al rezistenței inepuizabile a armatei apărătoare. *Iar la 27 Septembrie s'a realizat idealul grandios al acestei noi cruciade: Dreptul și Dreptatea au triumfat asupra răului!*

Asediații și liberatorii plângând cu lacrimi de bucurie, au căzut unii în brațele altora. Adevărat, mândrul Alcazar de altă dată,

3 ani de zile două harnice surori: Boeru Marcela cl. VII-a și Boeru Ana cl. V-a. *Clasa VII-a*, are o serie de rochii împletite în toate culorile, una mai drăguță ca alta! *Clasa VIII-a*, a expus diferite lucruri cu aroderie colorată artistic.

Amintim gobelinurile reușite, în special „Călătorul Arab”, sigur, o copie foarte bine reușită, executată precis. Numai amintesc de celelalte obiecte multe și frumoase, cari au fost admirate de vizitatorii acestei expoziții.

Munca de un an a prof. de specialitate; la lucru de mână Dna Felicia Rinea, iar la desen Dra Minodora Anca, expoziția reușită le-a răsplătit-o în aceeași vreme mulțumind și conducerea școlii, directoare și profesoare.

II. Liceul comercial de Fete Român Unit, ocupă o sală vecină, abia încăpătoare pentru materialul ce aștepta să fie afișat. Și alcea aceleș principii: material selecționat și așa fel potrivit, ca neapărat să apară caracterul profesional și practic al tipului de școală.

Principiul a reușit peste așteptare.

Expoziția cuprinde opt secții: 1. Reclame de remarcat: Grape fruit, Calodont și Radio. 2. Hărți geografice în special foarte reușită: harta Asiei și a Siberiei. Cari ar trebui premiate din partea Liceului. 3. Aparat de fizică frumos desemnate. 4. Circulare. 5. Registre conduse cu precizie. 6. Calligrafie. 7. Lucru de mână și 8 Gospodărie de remarcat „Ariciul” și „Bușteanul de ciocolată”.

Din actuala Expoziție se poate vedea munca depusă de această școală nouă, ce-și împlinște misiunea pregătind elevele pentru branșa comercială, atât de importantă pentru țara noastră. — Conducerea școlii poate fi mulțumită, de rezultatul atins.

Intrunire colegială. Absolvenții Școlii Normale din Blaj, promoția a. 1908, sunt înștiințați că pe zilele de 26—27 Iunie c. s'a fixat întrunirea lor colegială în orașul dintr'a cărui școală au plecat acum treizeci de ani și sunt rugați să se prezinte, pe cât se poate, toți cei la cari va ajunge această chemare. Adeziunile se vor trimite de urgență dlui I. Zidvelan, dir. școlar în Cluj. (M. H.)

era ruină, dar nici odată alt steag nu a putut ocupa locul glorios al steagului național spaniol. Anume, furia distrugătoare a nimicit mare parte din Alcazar, dar cetatea totuș nu a putut-o desonora. Cel Atotputernic ne-a apărat cu nesfârșitul său dar și oricât de grele jertfe a trebuit să aducem, darul lui Dumnezeu ne-a păstrat vieții și patriei.

După eliberare, în sfârșit, a sunat ceasul atât de mult dorit, am putut asculta iarăș sfânta liturghie, jertfă adusă Domnului acolo pe terenul gloriei eroilor, între ruinele cetății. Durere, ziua eliberării nu a fost pentru noi numai zi de bucurie. Mulți dintre eroii apărători, cu desnađejde au aflat că partea cea mai mare din ai lor, rămași în Toledo, au fost măcelăriți în mod barbar ori au fost deportați de roșii. Alții s'au refugiat ca să-și salveze viața, dar căminurile lor au ajuns pradă hoardelor de tâlhari. Dar pentru toate aceste pierderi a fost recompensați când preotul militar al armatei liberatoare ne-a făcut prima sf. liturghie. Simțeam, ca și când în semnul Preasfintei Euharistii deo dată am avea în fața noastră manifestările euharistice ale lumii întregi. Simțeam, ca și când eliberați din prinsoare de mai mulți ani ne-am apropia iarăș de Domnul, și nu s'a găsit între noi unul, care dacă nu altceva, barem o floare să nu arunce în fața preotului care mergea în procesiune..

Trad. N. B.

Știri mărunte

Omagiu mișcător. De 1 Iunie c., când s'au împlinit 81 de ani dela botezul actualului Vicar al Domnului, la sugestiile universității „Sacre Cuore” din Milano, au fost stințite de Card. Schuster 18 clopote impozante — cadou făcut Sfântului Părinte de catolicii italieni — în cinstea celor 18 enciclice date de Piu XI. Clopotele acestea reprezintă daniile alor 18 dintre cele mai însemnate asociații religioase ale Italiei. Așa cel turnat întru amintirea enciclicei „Casti Connubii” e donația Uniunii Bărbaților și a Asociației Femeilor Italiene; cele ce vreau să eternizeze publicarea enciclicelor Quadragesimo anno, Nova impedit și Divini Redemptoris, sunt făcute pe spesele Asociației Academicienilor Catolici, a Fraților Vincentini, respectiv a Institutului Economic Social ș. a. m. d. — Toate aceste clopote au fost dăruite bisericilor cari au fost socotite a avea mai multă lipsă de ele.

Academia Română are președinte nou, în persoana d. C. Radulescu-Motru, profesor universitar, a cărui activitate pe tărâmul filosofiei la noi a fost și este dintre cele mai neobosite. Deși încheierile dsale nu se împacă totdeauna cu gândirea dogmatic-creștină, totuși opera-i filosofică e de o masivitate impunătoare. „Psihologia” prof. C. R. M. ca și „Personalismul energic”, „Viața și Filosofia” „Românismul” ș. a. sunt lucrări ce au părți ce pot fi discutate, rămânând însă și așa alcătuirii ale unui servent și ale unui cap gânditor cum puține se află.

Locale. Duminică viitoare, a doua după Rusalii, va predica în catedrală p. Ioan Florea, prof. la Academia Teologică.

— De Rusalii, după sf. liturghie arhierască, la care a predicat I. P. S. p. Mitropolit, mulțimea credincioșilor, în frunte cu înaltul ierarh în sobor de preoți, a ieșit la câmp unde s'a făcut binecuvântarea holdelor.

Asociații religioase desființate. Printr'o decizie ministerială mai nouă au fost cu desăvârșire interzise o seamă de asociații zise religioase, despre cari s'a constatat că prin doctrina și practicile lor rituale atingeau legile și instituțiile statului și contraveniau bunelor moravuri. Aceste asociații sunt: Asociațiile mileniste (asoc. internațională a studenților în Biblie; Martorii lui Dumnezeu Iehova, și cele cari funcționează prin societatea de „Biblie și tratate” sau sub orice altă denumire religioasă sau comercială s'ar prezenta), Penticostaliștii, Tremurătorii, Biserica lui Dumnezeu Apostolică, Pocăiții, Nazarinienii, Adventiștii, Reformiștii, Secerătorii, Hlășții, Inochentiștii și Stiliștii.

Moartea prof. Ovid Densușanu. Știința românească a îndurat o pierdere foarte mare prin încetarea din viață a lui Ovid Densușanu, istoric literar și filolog de renume nu numai în țară ci și dincolo de granițele noastre. Acest distins fiu al Ardealului (se naște la Făgăraș, în 1873) a publicat peste 60 lucrări de specialitate, dintre cari remarcăm Istoria limbii române, începând cu veac. XVI; Istoria literaturii române contemporane; Școala latinistă; Folclorul, ș. a.

Oficiul paroh. român unit Strâmtura, Maramureș

Nr. 91—1938

Publicațiune

În ziua de 29 Iunie a. c., se va ține la primăria comunei Strâmtura la orele 12, licitație publică pentru *construirea bisercii* române. Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

unite din Strâmtura. Devizul este de 1.700.000 Lei. Garanție se vor depune 5% în numerar sau efecte după cotarea lor la bursă.

Planul și caletul de sarcini, precum și toate condițiile de amănint se pot vedea la Oficiul parohial român unit din Strâmtura, Strâmtura, la 15 Iunie 1938.

Nicolae Marchiș
curator

Mărieș Vasile
adm. paroh.

Parohia Română Unită Miercurea-Ciuc

Publicațiune

Pentru *construcția bisercii* române unite din Miercurea-Ciuc, se publică a doua licitație pe ziua de 2 Iulie 1938, la orele 11 a. m., la primăria orașului Miercurea-Ciuc.

Valoarea construcției e de 1.500.000 Lei. Se cer oferte închise cu garanția de 5% numerar, ori efecte după cotarea lor la bursă.

Amănunte la oficiul parohial Român-Unit de Miercurea-Ciuc.

I. VLAD, paroh

E. NEAMȚU, curator

Parohia Română Unită Galda de Jos

Publicație de licitație

Curatorul gr. cat. din Galda de Jos, din înțelegerea în ziua de 29 Iunie ora 4 a. m. 1) repararea și complectarea iconostasului cu 16 icoane și 6 murale, 2) zugrăvirea bisercii. Se va înainta deviz-ofertă amănunțit, însoțit de o icoană în miniatură în culori, atât pentru iconostas, cât și pentru cele murale.

Spese de deplasări și pentru devizuri se dau.

Curatorul își rezervă dreptul de a alege dintre concurenți pe care îi convine.

La caz de nereușită, se va ține a doua licitație la 10 Iulie.

1048 (1-2)

Curatorul

Parohia gr. cat. Vad-Făgăraș

Nr. 135—1938.

Concurs

Parohia gr. cat. Vad (jud. Făgăraș), prin aceasta deschide concurs pentru lucrarea din lemn și pictură a iconostasului, pe ziua de 4 Iulie c. ora 10 în localul școlii primare din localitate.

Concurenții, până la data concursului, vor prezenta pentru luarea măsurilor în vederea lucrării planul ce au să prezinte la concurs. În planul la scară, se va prezenta puțin câte o icoană dintre cele împărătești precum și dintre cele proiectate pentru registrele superioare să fie executate în culori. Pentru celelalte icoane se va indica numai subiectul, în locul respectiv. Planul va fi însoțit de un deviz-ofertă detaliat și se va depune la Oficiul par. garanție 5% din oferta făcută, în numerar ori acte garantate de stat. — Se vor admite la concurs numai pictorii autorizați de On. Ministerul.

După desfacerea ofertelor, curatoratul poate să lase loc și unei supralicitații verbale și își rezervă dreptul de a angaja pe oricare dintre concurenții indiferent de suma ajunsă prin deschiderea ofertelor ori supralicitație. Curatorul nu va restitui nimic din spesele făcute cu deplasările ori lucrarea planului. În caz de nereușită a concursului se va ține un al doilea concurs, în aceleași condițiuni, în ziua de 14 Iulie c.

Vad, la 12 Iunie 1938.

Ioan Oniga
paroh

Tamas Bosciu
curator primar